

Пасхальне послання
митрополита Білоцерківського і Богуславського Августина
всечесному духовенству, боголюбивому чернецтву
і всім вірним чадам Білоцерківської єпархії
Української Православної Церкви

«Пасха наша – Христос, закланий за нас»

(1 Кор. 5, 7).

*«Хто раб благорозумний, той хай увійде, радіючи,
у радість Господа свого»
(свят. Іоанн Златоустий)*

Христос воскрес!

Всечесні отці, дорогі брати і сестри!

У Огласительному слові на святу Пасху святий Іоанн Златоустий змальовує яскраву картину того, як Господь приводить віруючу людину до тьми: спочатку Домовладика приймає, заспокоює, милує; потім дарує, шанує і хвалить, відповідно до стану кожного; далі втішає і підбадьорює до тих пір, поки серце людини не звільниться від свого головного страху – смерті. Адже нині смерть подолана і жодного мертвого немає в гробі! Тлумачі Святого Письма пояснюють, що пекло, приймаючи Бога як звичайну людину, не очікувало, що увійшов Владика, «маючи ключі пекла і смерті» (Апок. 1, 18), і тому Спаситель, зустрівшись віч-на-віч із цим древнім ворогом людини – смертю, здолав її, коли вона, смерть, була впевнена, що перемогла Його. Драма боротьби зі смертю та гріхом постійно переживається людством у земному житті. І лише від нашого вибору перед лицем Воскреслого Христа залежить результат цієї битви: «Хто дотримається слова Мого, той не побачить смерті навіки» (Ін. 8, 51), бо разом із Псалмоспівцем може сказати Господу: «не даси преподобному Твоєму побачити тління» (Пс. 15, 10).

Святий Григорій, патріарх Антіохійський (IV ст.), пише: «Коли ви перебуваєте в тісноті в якомусь місці, розширяться духом любові. Бо христоролюбний народ нагадує собою виноградне гроно, у якому ягідка примикає до ягідки, так і ви – з'єднані один з одним». Те, що переживаємо сьогодні, є також своєрідним тестом, який виявляє наскільки щирими, справжніми християнами ми є. Під час цих випробовувань хтось чекає, щоб ми зломалися, зневірилися, і разом із жінками-мироносицями впали в скорботу: «Взяли Господа нашого і не знаємо, де положили Його» (Ін. 20, 13). Однак, як відомо, бадьорість і мужність у слабких серцях, навіть у найтяжчі часи випробувань, вселялися лише через щиросердну молитву з обов'язковим докладанням зусиль для збереження миру у своєму серці. Цікаво, що в друкованих виданнях кінця XIX століття можна прочитати актуальні для сьогодні роздуми: «Війна виявила нашу силу і нашу слабкість; вона породила низку нових, складних і різноманітних питань, що захоплюють все наше внутрішнє життя. Ці питання набули реального значення. Час легковажного ставлення до життя проминув. Панівному тону щоденних тривожних новин має бути протиставлена віра, досвід і тверезість міркувань, що відповідають серйозності днів, які ми переживаємо». А на початку XX століття зазначали: «Наш час – це час моральних гонінь, які ще небезпечніші, ніж гоніння перших століть: як важко нині бути дійсно по-християнськи налаштованим без того, щоб їдкість, злість, заздрощі та наклепи не викривали наше відношення до всього не як християнське, а як фарисейське, лицемірне, фальшиве. «Зневаження Христове», тобто, як пояснює святий Іоанн Златоуст, це «коли доводиться терпіти паплюження від своїх від тих кому благодієш», нині стало більш явним, ніж будь-коли. Саме в цьому так важливо, благотворно і життєдайно для всіх зберегти справжнє благочестя християн у наш час». Здавалося б, чому нас можуть навчити події і їх оцінка понад сторічної давнини? Тому, що лише подолання духовної убогості та виліковування моральної немочі здатні утримати християнську сутність кожного з нас, а все інше – це шлях у порожнечу.

Розмірковуюючи над тим, чому учні Ісуса Христа, йдучи дорогою з Єрусалиму в Еммаус, не відчували і не зрозуміли, що це був Він, бо були настільки охоплені розчаруванням, а надія їх була стерта сумнівами так, що, маючи очі, не бачили Його і, маючи вуха, не чули (Пс. 113, 13-14), святий блаженний Августин зазначає: «Коли твориться віра – повертається твоє бачення Господа. Прийми і ти мандрівника, щоб нагодувати його, і пізнаєш Спасителя: бо те, що втрачене через зневіру, повертається милосердям».

В описах подорожі Антіохійського патріарха Макарія його архідияконом Павлом Алепським згадуються населені пункти нашої єпархії, які вони відвідали в 1654 році, зокрема, Медвин, Богуслав, а також інші. Захоплені мандрівники відзначають особливе благочестя і справжню віру місцевих жителів: «Яка сильна віра в цьому православному народі!.. Який благословенний народ ці козаки! Яка це щаслива країна: найбільша її слава полягає в тому, що в ній немає жодного мешканця іншої течії: все один народ православний, вірний і істинно благочестивий!». В архівах є матеріали про діяльність Білоцерківського православного братства, заснованого рівно 130 років тому, в яких ставиться в приклад «особлива ревність жінок-сестер» і вказується на важливість справи їхнього благодійництва, коли, наприклад, до Великодня збиралася допомога для бідних, а жебракам влаштовувалося святкове розговіння. Ідеєю самого братства, згідно з його статутом, належало «не задаватися широкими планами, але піклуватися про прикрашення місцевих парафіяльних храмів і богослужіння, що проходить у них, про релігійно-моральне просвітництво парафіян і про благодійність». Правда, був період, коли братство протягом семи років не діяло, тому що «у Білій Церкві не було кому підтримати добру справу». І лише з приходом нових ентузіастів воно відновило свою роботу.

Дорогі отці, брати і сестри! Щиро вітаю Вас зі світлим і радісним святом Пасхи Господньої! Важкі випробування, зокрема, через жахливу війну, яку веде проти нас Російська Федерація, випали на нашу долю, але, незважаючи на це, ми повинні зміцнюватися у вірі, ще більше вправлятися в справах християнської любові, молитися за захисників нашої Батьківщини - України і всіляко допомагати їм, а також сиротам, бідним, знедоленим і всім тим, хто потребує нашої підтримки. Тоді зникне будь-який страх і зневіра, цілковито відкриються наші духовні очі і ми всім своїм еством відчуємо присутність Господа в нашому житті і пізнаємо Його. Адже метою нашого земного подвигу має бути досягнення такого духовного стану, щоб разом з апостолом Павлом ми змогли сказати: «Не я живу, але живе в мені Христос» (Гал., 2, 20).

Нагадую вам, дорогі брати і сестри, що, згідно з настановою Трульського собору, вірні повинні від святого дня Воскресіння Христового в усю Світлу Седмицю безперестанку займатися псалмами та духовними піснями, радіючи у Господі, вправляючись у читанні Божественних Писань, насолоджуючись святими Таїнствами, і так звеличуватися у Христі. Отож, заспіваємо разом з усією Святою Церквою словами святого Іоанна Дамаскіна: «**Воскресєніа дєнь, просвѣтїмса людїе: пасха, гдѣна пасха! ѿ смєрти бо кз жїзни, ѿ зємли кз нєбє, хрїтосъ бгъ насъ превєдє, побѣдѣю побѣцымъ**» (ірмос 1-ої пісні Пасхального канону).

Христос воскрес! Воїстину воскрес!

Смирений *+ Августин,*

з ласки Божої митрополит
Білоцерківський і Богуславський

Пасха Христова 2024 року,
м. Біла Церква